KUSHTET E PËRGJITHSHME TË POLICËS SË SIGURIMIT TË DETYRUESHËM NGA AUTOPËRGJEGJËSIA

Neni 1

Të drejtat dhe detyrimet e Veçanta të Siguruarit – pronarit (shfrytëzuesit) të automjetit.

1.Pronari/shfrytëzuesi i mjetit motorik para se të fillojë përdorimin e tij është i obliguar të kontraktojë sigurimin e autopërgjegjësisë për dëmet që mund t'u shkaktohen palëve të treta në rast vdekje, lëndime trupore, dëmtime të shëndetit apo dëmtimit në pasuri gjatë përdorimit të tij.
2. Pronari me rastin e pranimit të policës së sigurimit, është i obliguar të paguaj primin e sigurimit.
3. Nëse vërtetohet se mjeti motorik nuk posedon policë valide të sigurimit të autopërgjegjësisë, atëherë, Policia e Trafikut do të parandalojë shfrytëzimin e mëtejmë të mjetit motorik.
4. Dokumenti i regjistrimit të automjetit lëshohet nga autoriteti përgjegjës, pas prezantimit të policës së sigurimit nga Autopergjegjesia.
5. Drejtuesi i automjetit është i detyruar të mbajë me vete policën e sigurimit ose provë tjetër me të cilën dëshmohet kontraktimi i sigurimit e autopërgjegjësisë, si dhe ta paraqesë atë sa herë që i kërkohet nga personi zyrtar.
6. Në rast aksidenti, drejtuesi i automjetit është i detyruar të japë të dhënat personale dhe të dhënat që lidhen me sigurimin e autopërgjegjësisë, të gjithë personave të përfshirë në aksident, të cilëve mund t'iu lind e drejta për dëmshpërblim nga baza e këtij sigurimi.
7. I siguruari është i detyruar që ta ndihmojë siguruesin për zgjidhjen e çështjes së përgjegjësisë brenda tre ditëve nga ngjarja e aksidentit ne trafik ta njoftojë siguruesin për këtë ndodhi, si dhe t'i japë të dhëna të vërteta e të hollësishme për rrjedhën e aksidentit dhe rrethanat e tij.
8. Mjetet motorike të KFOR-it dhe me prefiks UN, EU, OSCE dhe CD, duhet të kenë dëshmi sigurimi të autopërgjegjësisë të pranueshme nga BQK-ja.

Neni 2

Mbulesa siguruese

Sigurimi nga autopërgjegjësia mbulon:
1.Dëmet e shkaktuara palëve të treta, në persona dhe pasuri gjatë përdorimit (shfrytëzimit) të mjetit motorik.
2.Dëmet e shkaktuara palëve të treta, në persona dhe pasuri gjatë përdorimit (shfrytëzimit) të mjetit motorik, nga rënia e sendeve nga mjeti motorik apo çdo gjë tjetër që është i lidhur me mjetin motorik.
3.Dëmet e shkaktuara palëve të treta, nga përdorimi i mjetit motorik nga drejtuesi i paautorizuar i mjetit motorik.
4.Ky sigurim nuk mbulon dëmet në sende (gjëra) të cilat transportohen, përveç nëse ato shërbejnë për përdorim personal të pasagjerëve

Neni 3

Përjashtimet nga mbulesa siguruese

1. Me sigurimin e auto-përgjegjësisë nuk ofrohet mbulesë siguruese dhe nuk kanë të drejtën e dëmshpërblimit:
a) drejtuesi i mjetit motorik i cili është përgjegjës për aksidentin;
b) pronari, bashkëpronari dhe çdo shfrytëzues tjetër i mjetit motorik, me të cilin është shkaktuar aksidenti, për dëmet në sende;
c) bashkudhëtari që me vullnetin e vet ndodhet në mjetin motorik me përdorimin e të cilit është shkaktuar dëmi, kur provohet nga siguruesi se bashkudhëtari ishte në dijeni se automjeti ishte i vjedhur apo i grabitur;
d). bashkudhëtari që ndodhet me vullnetin e vet në një mjet të pasiguruar me të cilin është shkaktuar aksidenti, kur provohet se bashkëudhëtari ishte në dijeni të kësaj rrethane;
e). personi i dëmtuar për shkak të:
i) përdorimit të mjetit motorik në manifestime sportive në rrugë apo pjesë rrugësh të palejuara për shfrytëzim drejtuesve tjerë, për qellim të arritjes së shpejtësive maksimale apo për t'u stërvitur për gara;
ii) veprimit të energjisë bërthamore gjatë transportit të materialeve radioaktive;
iii) operacioneve apo manovrave ushtarake, revoltave apo akteve terroriste, nëse provohet se dëmi është në lidhje kauzale me ngjarje të tilla;
iv) veprimit të fuqisë madhore si dhe rastet tjera të përjashtimit me ligj të përgjegjësisë për dëmin e shkaktuar me mjetin motorik.

Neni 4

Humbja e mbulesës siguruese

I siguruari e humb mbulesën siguruese, kur:
1. mjeti motorik nuk përdoret në pajtim me destinimin;
2. drejtuesi nuk ka leje të vlefshme dhe adekuate për drejtim të mjetit motorik, përveç rasteve të përdorimit të mjetit motorik gjatë mësimeve të drejtimit të mjetit nga kandidati, sipas të gjitha rregullave të përcaktuara për procesin e mësimit;
3. mjeti motorik drejtohet nën ndikimin e alkoolit mbi kufijtë e lejuar, nën ndikimin e lëndëve narkotike apo psiko-aktive;
4. drejtuesi e shkakton dëmin me dashje;
5. aksidenti ndodh për shkak të defekteve teknike të mjetit për të cilat drejtuesi, poseduesi apo pronari kanë qenë në dijeni për to.
Humbja e të drejtave nga sigurimi, nga pika 1 deri 5, nuk është me ndikim në të drejtën e palës së tretë në dëmshpërblim.
Siguruesi pas përmbushjes së detyrimit ka të drejtë të kërkojë rimbursim në procedurë regresi ndaj personit përgjegjës për dëmshpërblimin e paguar, edhe pse personi nuk kishte mbulesë siguruese.

Neni 5

E drejta në parashtrimin e kërkësës për dëmshperblim nga pala e dëmtuar

1. I dëmtuari ka të drejtë që kërkesën për dëmshpërblim nga baza e sigurimit nga Autopërgjegjësia, ta parashtrojë drejtëpërdrejtë te siguresi përgjegjës për dëmin e shkaktuar.
2. Kompensimi i dëmit material dhe jo material bëhet në pajtim me dispozitat e Ligjit për marrëdhëniet e detyrimeve.

Neni 6

Bartja e pronësisë

1. Në rast se ndryshon pronësia e mjetit motorik gjatë periudhës së sigurimit, të drejtat dhe përgjegjësitë, që rrjedhin nga kontrata e sigurimit, i kalojnë pronarit të ri dhe vlejnë deri në përfundimin e kontratës së sigurimit, nëse nuk është kontraktuar ndryshe.
2. Pronari i ri brenda dhjetë (10) ditëve, detyrohet të njoftoj siguresin për ndryshimin e pronësisë së mjetit motorik dhe pasqyrimin e këtij ndryshimi në kontratën e sigurimit.
3. Nëse i siguruari dhe pronari i ri i mjetit motorik, pajtohen që kontrata e sigurimit të mos bartet në pronarin e ri, pronari i vjetër ka të drejtë të kërkojë kthimin e pjesës proporcionale të primit, në rast se nga kjo kontratë nuk është shkaktuar dëm në periudhën e skaduar të sigurimit.

Neni 7

Limitet e shumës së sigurimit

1.Detyrimi i siguruesit nga kontrata e sigurimit të autopërgjegjësisë është i kufizuar me shumën e detyrueshme të sigurimit e vlefshme sipas ligjit, në ditën e aksidentit, përveç kur është kontraktuar një shumë më e lartë e sigurimit.
2. Shuma e detyrueshme minimale e sigurimit për kontraktimin e sigurimit të autopërgjegjësisë, sipas paragrafit 1. të këtij neni, është si më poshtë:
a) për dëme në persona, për rast të siguruar, pavarësisht nga numri i personave të dëmtuar një milion (1.000.000) Euro
b) për dëme në pasuri, për rast të siguruar, pavarësisht nga numri i personave të dëmtuar dyqind mijë (200.000) Euro.
c) për dëme të shkaktuara nga përdorimi i autobusit dhe mjeteve motorike të destinuara për transportin e lëndëve të rrezikshme,
zbatohet dyfishi i shumave minimale të sigurimit të përcaktuara në nën-paragrafët a) dhe b) të këtij paragrafi.
3. Në rast se ka disa palë të dëmtuara nga një ngjarje dhe vlera totale e dëmit e tejkalon shumën e sigurimit të përcaktuar në paragrafin 2. të këtij neni, të drejtat e palëve të dëmtuara ndaj siguresit zvogëlohen në mënyrë përpjesëtimore.

Neni 8

Detyrimet e Siguresit lidhur me procedurat dhe afatet e trajtimit të kërkesave për dëmshpërblim.

1. Siguresi duhet të regjistrojë kërkesën për dëmshpërblim në librin/evidencën e dëmeve sipas radhitjes numerike dhe në afat prej tre ditësh të vërtetojë pranimin duke njoftuar palën me referencën e kërkesës së evidentuar.
2. Siguresi është i detyruar që për dëmet në persona, më së largu më afat prej 60 ditëve, ndërsa për dëmet në pasuri në afat prej 15 ditësh nga dita e parashtrimit të kërkesës për dëmshpërblim të trajtojë kërkesën dhe të njoftojë me shkrim palën e dëmtuar:
a) Ofertën për dëmshpërblim me shpjegime përkatëse
b) Vendimin dhe arsyet ligjore të refuzimit të kërkesës për dëmshpërblim, kur janë kontestuese përgjegjësia dhe lartësia e dëmit.
3. Nëse kërkesa e parashtruar nuk është kompletuar me prova dhe dokumentacion të nevojshëm për të vendosur dëmshpërblim, siguresi është i detyruar që më së largu në afat prej tri ditësh nga dita e pranimit të kërkesës për dëmshpërblim, të njoftojë me shkrim të dëmtuarin duke precizuar me cilat prova dhe dokumentacion duhet plotësuar kërkesën.
4. Në pamundësi të përcaktimit të dëmit, respektivisht trajtimit të dëmshpërblimit në tërësi, siguruesi përgjegjës është i detyruar t'i paguajë palës së dëmtuar pjesën jokontestuese të dëmit në formë paradhënie, brenda afatit të pikës 2.
5. Në rast se siguruesi përgjegjës nuk i përgjigjet palës së dëmtuar brenda afateve të përcaktuara në pikën 2, i dëmtuari ka të drejtë të ushtrojë padi në gjykatën kompetente.
6. Në rast të mos respektimit të afateve të përcaktuara në pikën 2 dhe 4 të këtij dokumenti, siguruesi përgjegjës konsiderohet të jetë me vonesë në përmbushjen e detyrimit për dëmshpërblim, duke i ngarkuar me pagesë të interesit në vonesë. Interesi paguhet në lartësi prej 12 % të interesit vjetor dhe llogaritet çdo ditë vonesë deri në shlyerjen e dëmshpërblimit, duke filluar nga data e paraqitjes së kërkesës për dëmshpërblim.

Neni 9

Shtrirja territoriale e sigurimit

1. Kontrata për sigurimet e detyrueshme të autopërgjegjësisë, mbulon dëmet e shkaktuara në Republikën e Kosovës.
2. Sigurimi nga Autopërgjegjësia, përpos dëmeve të shkaktuara në Republikën e Kosovës, mbulon edhe dëmet në territoret e shteteve anëtare të sistemit të kartonit të gjelbër, nëse nuk është kontraktuar ndryshe.

Neni 10

Vlefshmëria e Policës

1.Polica e sigurimit nga autopërgjegjësia është në fuqi duke filluar saktësisht nga data dhe ora e lëshimit të policës dhe nënshkrimit të kontratës në mes të siguruesit dhe poseduesit të policës, nëse nuk është caktuar një datë tjetër në mes të palëve.
2. Polica e sigurimit përfundon në ora 24:00 të datës së skadimit e përcaktuar në policë përveç nëse është kontraktuar ndryshe.

Neni 11

Formularët dhe raportet për aksidentin

1. Pjesëmarrësit e përfshirë në një aksident rrugor, përveç raportit të aksidentit të hartuar nga policia rrugore, duhet të plotësojnë, nënshkruajnë dhe shkëmbejnë formularin e "Raportit evropian të aksidentit". Ky formular i plotësuar dhe i firmosur shërben si dëshmi për aksidentin me rastin e parashtrimit të kërkesës për dëmshpërblim si dhe për raportimin e rastit nga i siguruari.
2. Siguresi është i detyruar që me rastin e kontraktimit të sigurimit të autopërgjegjësisë, së bashku me policën e sigurimit, t'i dorëzojë të siguruarit edhe formularin e "Raportit evropian të aksidentit ". Drejtuesi i mjetit motorik është i detyruar të mbajë me vete këtë formular dhe ta këmbejë me pjesëmarrësin tjetër në aksident.

Neni 12

Ndëshkimet ndaj drejtuesit të mjetit motorik

1. Drejtuesi i mjetit motorik gjobitet me pesëdhjetë 50 € deri në njëqind (100) €, kur nuk i në në dispozicion personit të autorizuar policën e sigurimit apo ndonjë dokument vërtetues të sigurimit nga Autopërgjegjësia.
2. Kur drejtuesi i mjetit motorik me targa të huaja nuk është i pajisur me policën e sigurimit kufitar, gjobitet me njëqindepesëdhjetë 150 € .

3. Gjobat sipas paragrafit 1. dhe 2. të këtij neni do të shqiptohen nga organet kompetente.

Neni 13

Bonusi dhe Malusi

I siguruari, i cili ka policen e sigurimit nga Autopërgjegjësia të lidhur me afat të sigurimit të paktën një vit, niveli i primit u caktohet sipas shkallëve të sistemit Bonus-Malus.Sipas këtij Sistemi shkallëzimi i çmimit të primit bëhet varësisht nga fakti nëse i Siguruari në periudhën e kaluar të sigurimit ka pasur dëme të deklaruara apo jo. Dëm i deklaruar quhet dëmi sipas të cilit është kryer pagesa ose është përcaktuar detyrimi i siguresit (demi është raportuar-rezervuar).

Shkallet e Bonusit	Shkallet e Malusit
1. 45%	12. 110%
2. 50%	13. 120%
3. 55%	14. 135%
4. 60%	15. 150%
5. 65%	16. 175%
6. 70%	17. 200%
7. 75%	18. 225%
8. 80%	19. 250%
9. 85%	
10. 90%	
11. 100%	

Neni 14

Pajtueshmëria

Këto kushte të përgjithshme të policës i nënshtrohen dispozitave të Ligjit nr. 04/L-018 Për Sigurimin e Detyrueshëm nga Autopërgjegjësia dhe Rregulloreve në zbatim të tij.

OPËSHTI USLOVI POLISE OBAVEZNOG OSIGURANJA OD AUTOODGOVORNOSTI

Član 1

Posebna prava i obaveze osiguranika vlasnika (korisnika) vozila.

1.Vlasnik/korisnik motornog vozila pre neko što počne da ga koristi je dužan da zaključi ugovor o osiguranju od autoodgovornosti za štetu pričinjene trećim licima nastale u slučaju smrti, telesne povrede,narušavanja zdravlja uništenja ili oštećenja imovine prilikom upravljanja vozila/tokom njenog korišćenja.
2. Vlasnik prilikom prijema polise osiguranja, dužan je da plati premiju osiguranja.
3. Ukoliko se utvrdi da motorno vozilo nema važeću polisu osiguranja od autoodgovornosti , onda Saobraćajna policija će sprečiti dalju upotrebu vozila.
4. Dokument registracije vozila izdaje se od nadležnog organa , nakon prezentacije polise osiguranja od autoodgovornosti .
5. Vozač vozila je dužan da ima polisu osiguranja ili dokaz koji dokazuje ugovor osiguranja od autoodgovornosti , kao i prikaže ga kad god se zahteva od strane nadležnog službenika.
6. U slučaju nesreće , vozač je dužan da pruži lične podatke i podatke koje se odnose na osiguranje od autoodgovornosti , svih lica uključenih u nesreći, kojima sledi pravo na naknadu iz baze ovog osiguranja.
7. Osiguranik je dužan da pomogne osiguraača za rešavanje pitanja odgovornosti u roku od tri dana od dogadjaja nesreće u saobraćaju obavesti osiguravača za dogadjaj , i daje detaljne stvarne podatke o toku nesreće i okolnosti i t.d.
8. Motorna vozila KFOR-a i prefiksom UN, EU, OSCE i CD, moraju da imaju dokaz osiguranja autoodgovornosti prihvatljive za CBK .

Član 2

Pokriće osiguranja

Osiguranje od autoodgovornosti pokriva:
1.Štete pričinjene trećim licima , licima i imovine u toku upotrebe (korišćenja) motornog vozila.
2. Štete pričinjene trećim licima, licima i imovine u toku upotrebe (korišćenja) motornog vozila , od pada stvari sa motornog vozila ili bilo šta drugo što je povezano na vozilo.
3. Štete nanete trećim licima, upotrebom motornog vozila od neovlašćenog lica motornog vozila.
4.Ovo osiguranje ne pokriva štete na stvarima (stvari) koje se prevoze, osim ako one služe za ličnu upotrebu putnika.

Član 3

Izuzeća iz osiguranja

1. Sa osiguranjem autoodgovornosti ne pruža se pokriće osiguranja i nemaju prava na odštete :
a) vozač motornog vozila koji je odgovoran za udes;
b) vlasnik, suvlasnik i svaki drugi korisnik motornog vozila koji je izazvao nesreću , za oštećenja na stvari;
c) suvozač svojom voljom se nalazio u vozilo kojim se prouzrukovala šteta , kada se utvrdi od osiguranika da suvozač bio svestan da je vozilo bilo ukradeno ili oplačkano ;
d). Suvozač koji svojom voljom se nalazio na neosigurano vozilo koje je izazvalo nesreću , kada se utvrdi da suvozač bio svestan ove okolnosti ;
e). Povredjena osoba zbog:
i) upotrebe motornog vozila u sportskim dogadjajima na ulicama ili delovima nedozvoljenih puteva za korišćenje drugih vozača , u cilju postizanja maksimalne brzine ili da budu obučeni za trke;
ii) delovanja nuklearne energjie tokom prevoza radioaktivnih materijala;
iii) operacija ili vojnih manervi , neredi ili terorističkih akata, ukoliko se dokaže da je šteta u uzročnoj vezi sa tim dogadjajima;
iv) delovanja višoj sili i drugih slučajeva isključenja po zakonu odgovornosti za štetu prouzrokovanu vozilom.

Član 4

Gubitak pokrića osiguranja

Osiguranik gubi pokriće osiguranja , kada:
1. motorno vozilo ne koristi se u skladu sa destinacoijom;
2. vozač nema adekvatnu i validnu dozvolu da koristi motorno vozilo , osim u slučajevima korišćenja motornih vozila tokom vožnje vozila od strane kandidata , u skladu sa svim pravilima o procesu učenja;
3. motorno vozilo upravlja se pod uticajem alkohola nad granicama dozvoljenih pod uticajem narkotičnih sredtava /droge ili psiko-aktivnih;
4. vozač nanosi namerno štetu;
5.udes zbog tehničkih nedostataka vozila za koje vozač , imalac ili vlasnik bili su svesnih njih.
Gubitak prava od osiguranja , od tačke 1 do 5, nije uticajan na pravo trećeg lica na odštetu.
Osiguravač nakon ispunjenja obaveze ima pravo da traži naknadu plaćanja u postupku regresa prema odgovornom licu za plaćenu naknadu , iako osoba nije imala osiguravajuće pokriće.

Član 5

Pravo na podnošenje zahteva za naknadu štete od oštećene strane

1. Oštećeni ima pravo da zahtev za naknadu štete od osnovnog osiguranja od autoodgovornosti , podnese direktno kod odgovornog osigurača za prouzrokovanu štetu.
2. Materijalna i nematerijalna naknada štete vrši se u skladu sa odredbama Zakona o obligacionim odnosima..

Član 6

Prenos imovine

1. U slučaju promene vlasništva motornog vozila tokom perioda osiguranja, prava i odgovornosti , koje proističu iz ugovora o osiguranju, prelaze na novog vlasnika i važe do kraja ugovora o osiguranju , ukoliko nije drugačije ugovoreno.
2. Novi vlasnik u roku deset (10) dana , je obavezan da obavesti osigurača za promenu vlasništa motornog vozila i prikazivanje ove promene u ugovoru o osiguranje.
3.Ako osiguranik i novi vlasnik motornog vozila , se slažu da ugovor o osiguranju ne prenosi na novog vlasnika, stari vlasnik ima pravo da zahteva vraćanje srazmerno učešće premije , u slučaju da ovaj ugovor ne izaziva štetu u isteklom periodu osiguranja.

Član 7

Limiti iznosa osiguranja

1.Obaveza osigurača od ugovora autoodgovornosti je ograničena sa obaveznim iznosom važećeg osiguranja propisano zakonom , na dan nesreće , osim kada je ugovoren veći deo osiguranja.
2. Obavezni minimalni iznos osiguranja za ugovaranje osiguranja autoodgovornosti , prema stavu 1. Ovog člana , je sledeći:
a) za štetu licima, po jednom štetnom dogadjaju , bez obzira na broj oštećenih lica jedan milion (1.000.000) Euro
b). za štetu na stvarima , po jednom štetnom dogadjaju , bez obzira na broj oštećenih lica dvesta hilhada (200.000) Euro.
c). Za štetu prouzrokovanu korišćenjem autobusa i motornih vozila namenjenjih za prevoz opasnih materija. Sprovodi se dvostruki minimalni iznos osiguranja naveden u podstav a) i b) ovog stava .
3. U slučaju da postoje vise odredjene stranke oštećene dogadjajem i ukupna vrednost štete prelazi iznos osiguranja definisane u stavu 2. Ovog člana , prava oštećenih prema osiguravača smanjuje se proporcionalno.

Član 8

Obaveze osigurača u vezi procedura i rokove za postupanje zahteva za odštetu.

1. Osigurač mora da registruje zahtev za odštetu u knjizi/ evidencije štete po redosledu brojeva i u roku od tri dana da potvrdi prijem obaveštujući stranku sa preporuku evidentnog zahteva.
2. Osigurač je obavezan da za štetu licima, najkasnije u roku od 60 dana, dok za štetu na imovinu u roku od 15 dana od dana podnošenja zahteva za nadoknadu tretira i pismeno obavesti oštećenog :
a) Ponudu za nadoknadu sa odgovarajućim objašnjenjima
b) Odluku i zakonski razlozi zahteva za nadoknadu , kada su osporena odgovornost i visina štete.
3. Ako podneti zahtev nije kompletiran sa dokazima i potrebnom dokumentacijom neophodne za uspostavljanje štete, osigurač je obavezan da najkasnije od tri dana od dana prijema zahteva za nadoknadu , pismeno obavesti oštećenog precizirajući kojim dokazima i dokumentacijom treba ispuniti zahtev.
4. U nemogućnosti utvrdjivanja štete , odnosno postupka naknade odštete u celosti , odgovorni osigurač je obavezan da plati oštećenoj osobi nesporni deo štete unapred , u roku navedenom u tački 2.
5. U slučaju da odgovorni osigurač ne odgovara oštećenoj osobi unutar odredjenih rokova u tački 2, oštećeni ima pravo da podnese tužbu nadležnom sudu.
6. U slučaju nepridržavanja uslova definisanih u tačku 2 i 4 ovog dokumenta, odgovorni osigurač smatra se zakašnjenjim u ispunjavanju obaveza za naknadu, zadužujući sa kamatom na kašnjenje isplate.. Kamata se plaća u visini od 12 % godišnje kamate i obračuna se svaki dan kašnjenja do isplate naknade, počev od dana podnošenja zahteva za naknadu štete.

Član 9

Teritorijalni obim osiguranja

1. Ugovor za obavezno osiguranje autoodgovornosti , pokriva štetu prouzrokovanu u Republici Kosova .
2. Osiguranje od autoodgovornosti , osim štete prouzrukovanu u Republici Kosova, pokriva i oštećenja na teritorijama država članica sistema zelenog kartona , ako nije drugačije dogovoreno.

Član 10

Važenje polise

1.Polisa osiguranja od autoodgovornosti je na snazi počevši upravo od datuma i vremena izdavanja polise i potpisivanja ugovora izmedju osigurača i imalaca polise , ako nije odredjen drugi datum izmedju stranaka.
2. Polisa osiguranja završava u 24:00 na dan isteka roka navedenog u polisi osim ako je drugačije dogovoreno.

Član 11

Obrazci i izveštaji nesreće

1. Učesnici uključeni u saobraćajnoj nesreći , osim izveštaja o nesreći sastavljenog od saobraćajne policije , trebaju da popune , potpišu i razmenjuju obrazac " Evropski izveštaj o saobraćajnoj nesreći ". Ovaj obrazac popunjen i potpisan služi kao dokaz o nesreći u slučaju podnošenja zahteva za naknadu štete i odgovarajuće izveštavanje od strane osiguranika.
2. Osigurač je dužan da nakon ugovaranja osiguranja od autoodgovornosti , uz polisu osiguranja , podnese osiguranom i obrazac "Evropski izveštaj o saobraćajnoj nesreći ". Vozač motornog vozila je dužan da ima sa sobom obrazac i razmenjuje sa drugim učesnikom u saobraćajnoj nezgodi.

Član 12

Kazne protiv vozača motornog vozila

1. Vozač motornog vozila kažnjava se novčanom kaznom od pedeset 50 € do sto (100) €, ako ne učini dostupnim ovlašćenom licu polisu osiguranja ili bilo koji drugi dokument koji potvrdjuje osiguranje od Autoodgovornosti.
2. Kada vozač motornog vozila strane registracije nije opremljen polisom graničnog osiguranja, bice kažnjen novčano sa sto pedeset 150 € .
3. Novčane kazne iz stava 1. i 2. ovog člana izreći će se od nadležnih organa.

Član 13

Bonus i Malus

Osiguranik koji ima polisu osiguranja autoodgovornosti vezanu za rok osiguranja najmanje jednu godinu , nivo premije oderdjuje se prema stepenu sistema Bonus-Malus. Prema ovom sistemu stepen cene premije vrši se zavisno od činjenice , ako osiguranik u predhodnom periodu osiguranja imao ili ne proglašene štete . Proglašena šteta je šteta po kojoj je vršena uplata ili je odredjena obaveza osiguranika (šteta je zabeležena ili rezervisana).

Skala Bonusa	Skala Malusa
1. 45%	12. 110%
2. 50%	13. 120%
3. 55%	14. 135%
4. 60%	15. 150%
5. 65%	16. 175%
6. 70%	17. 200%
7. 75%	18. 225%
8. 80%	19. 250%
9. 85%	
10. 90%	
11. 100%	

Član 14

Saglasnost

Ovi opšti uslovi polise su u skladu sa odredbama Zakona br. 04/L-018 za Obavezno osiguranje od Autoodgovornosti i njegovih podzakonskih akata.